

Profilaktyka HIV i AIDS

Rozmowę o profilaktyce HIV i AIDS należy rozpocząć od wyjaśnienia pojęć HIV, AIDS oraz wszystkich zależności między nimi.

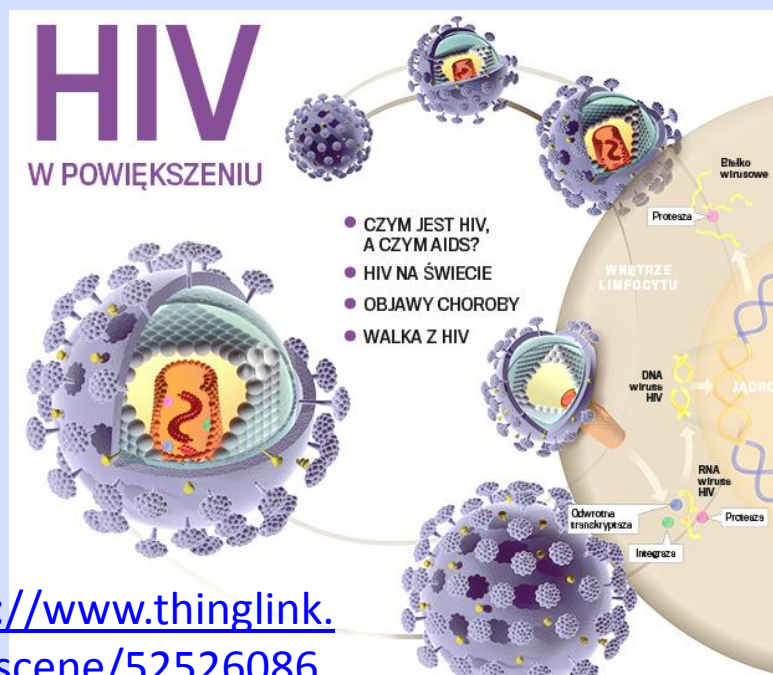
W 1988 roku WHO ogłosiło 1 grudnia
Światowym Dniem AIDS.

Symbolem solidarności z osobami
zarażonymi wirusem HIV, chorymi na AIDS
i ich bliskimi jest czerwona kokardka.

Czym jest HIV?

To ludzki wirus upośledzenia odporności

(z angielskiego *human immunodeficiency virus*)

<https://www.thinglink.com/scene/525260868166877185?buttonSource=viewLimits>

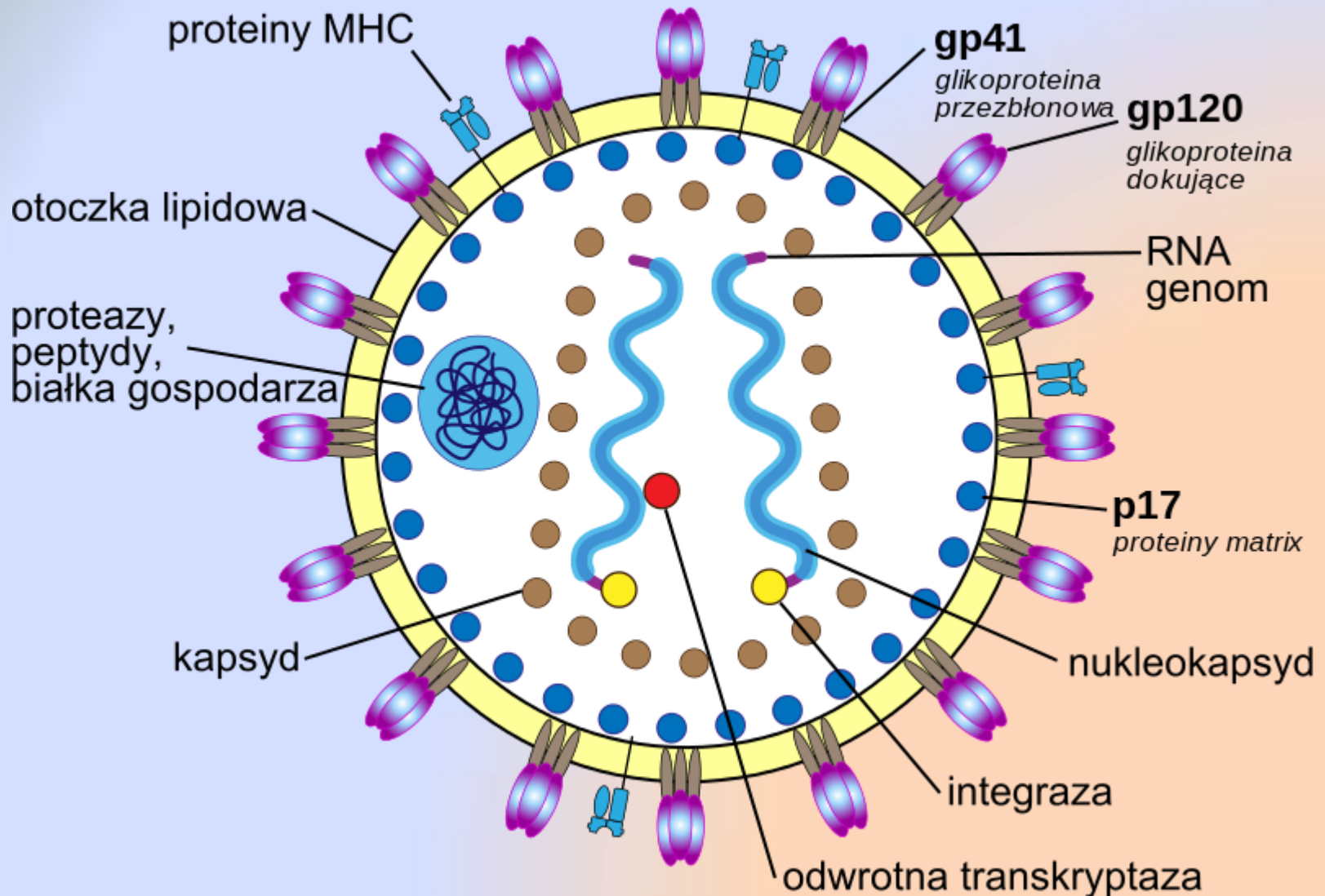
Jak działa HIV?

HIV jest retrowirusem. Powoduje degenerację układu odpornościowego.

Cząsteczki wirusa atakują przede wszystkim limfocyty T pomocnicze (Th) oraz makrofagi. Obecność wirusa prowadzi do obniżenia się liczby limfocytów Th poprzez:

- Namnażanie się cząstek wirusa w ich wnętrzu i doprowadzenie do rozpadu komórki;
- powodowanie, że limfocyty T cytotoksyczne zgodnie ze swoim programem działania, zabijają zainfekowane komórki, w tym przypadku Th i makrofagi. Prowadzi to do sytuacji, w której zainfekowany układ odpornościowy niszczy sam siebie.

Model budowy wirusa HIV

stosunek seksualny
z osobą zakażoną HIV

Transmisja wertykalna (z matki na dziecko)
- podczas ciąży
- w okresie porodu
- poprzez karmienie piersią

używania narkotyków dożylnych
(zanieczyszczony narkotyk,
zanieczyszczone igły i strzykawki)

Drogi transmisji zakażenia HIV

**Droga pokarmowa
przez żywność**

**Wspólne podróżowanie,
pracę z osobami zakażonymi
Uścisk ręki z osobą zakażoną**

**Dotykanie klamek,
używanie tych samych
telefonów, sprzętu
komputerowego itp.,
używanie ręczników i grzebieni
w salonach fryzjerskich**

**Korzystanie
z tej samej toalety**

**HIV NIE PRZENOSI
SIĘ PRZEZ**

**Korzystanie z basenów
publicznych**

Ugryzienia owadów

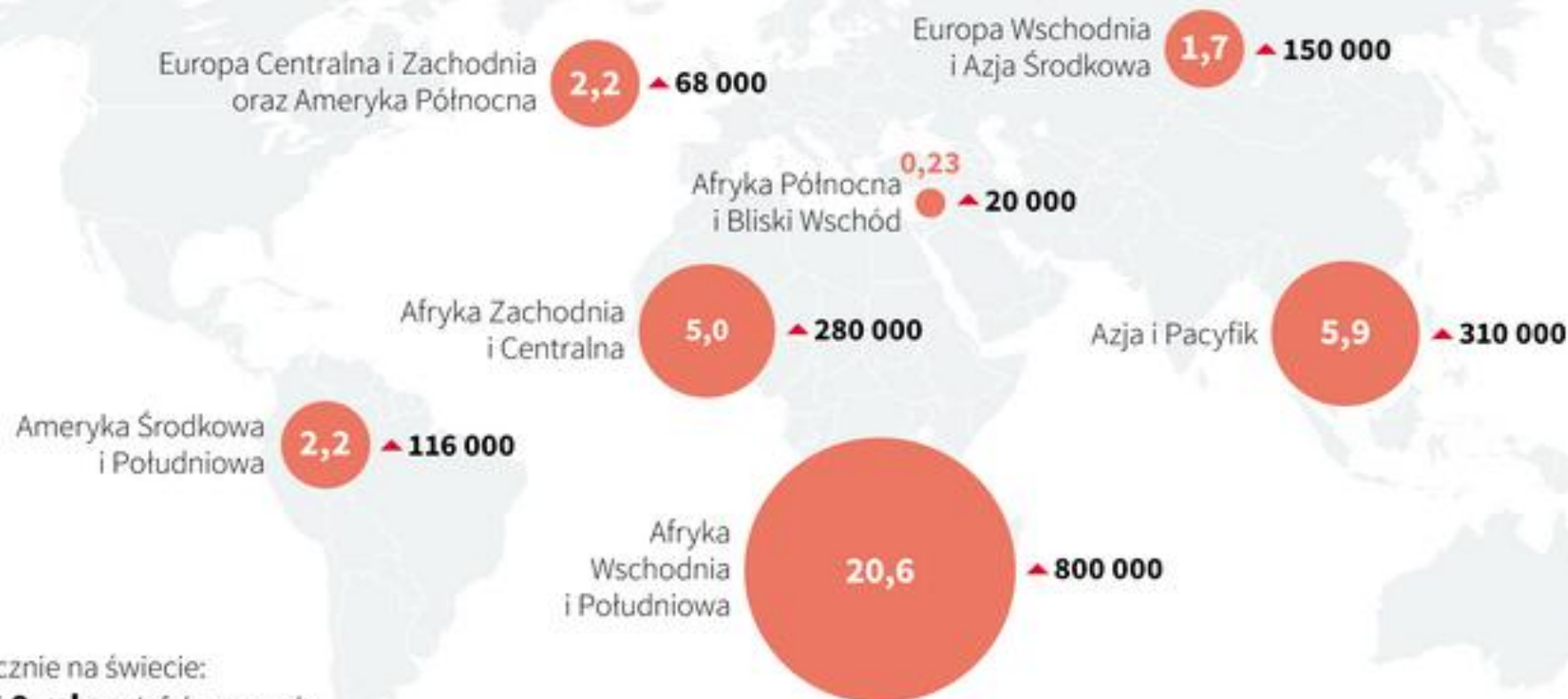
**Pocałunek lub uścisk, gdy
nie dochodzi do ekspozycji
na krew lub inne wymienione
w tekście zakaźne płyny ustrojowe**

Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych.

HIV na świecie

SZACUNKOWA LICZBA OSÓB ZAKAŻONYCH WIRUSEM HIV W 2018 R.

● Całkowita liczba osób zakażonych, w milionach ▲ **XX** Nowe infekcje w 2018 r.

Łącznie na świecie:
37,9 mln zainfekowanych
1,7 mln w ciągu 2018 r.

Źródła: UNAIDS, DPA

Czym jest AIDS?

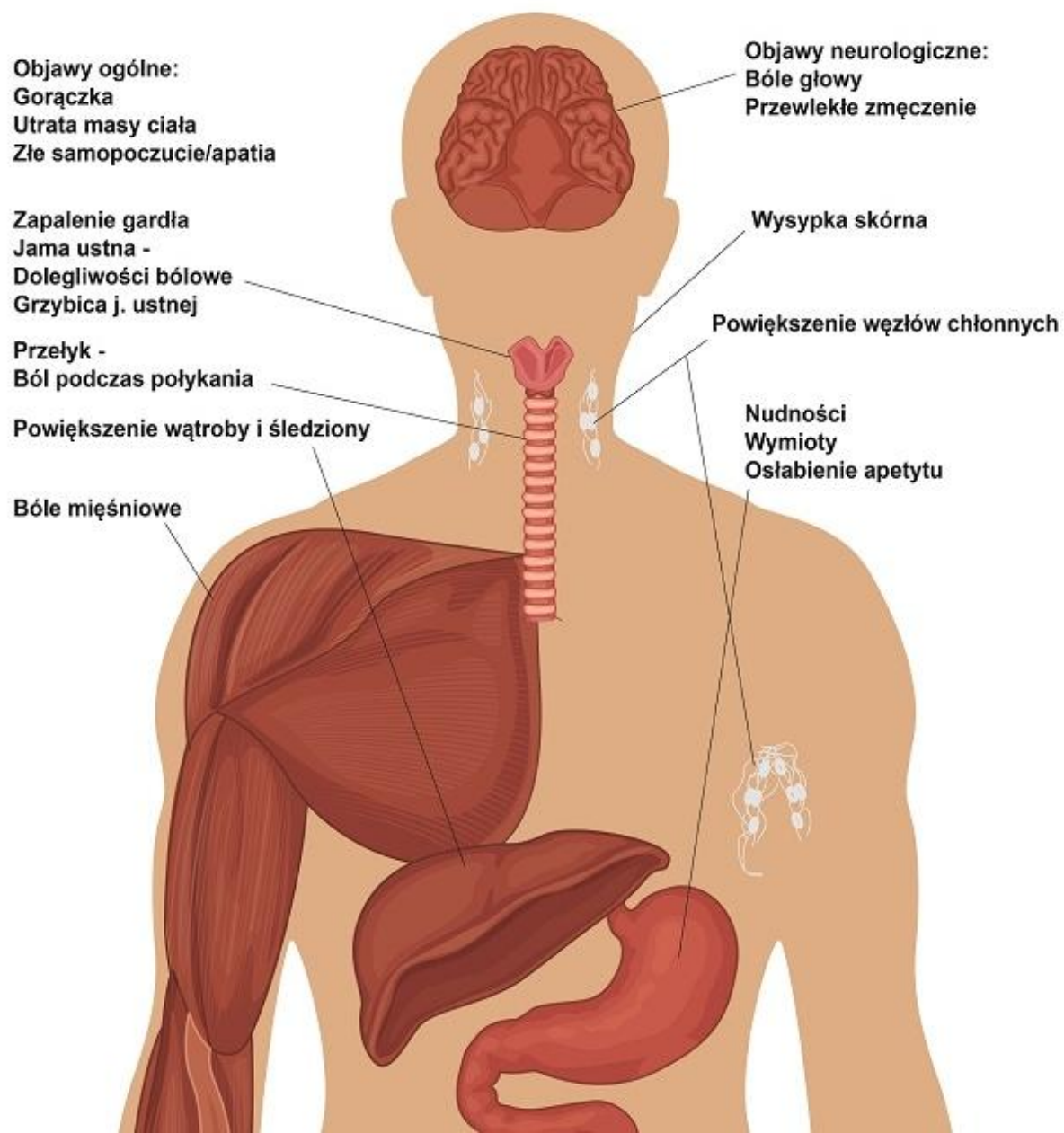
Jest końcowym etapem zakażenia HIV, który ujawnia się po wielu latach jego nosicielstwa. Nie jest więc oddzielnym wirusem, lecz najbardziej zaawansowanym stadium choroby, w którym układ immunologiczny osoby chorej jest niemal całkowicie wyniszczony. Pacjent częściej niż osoby zdrowe zapada na infekcje (np. zapalenie płuc, które w przypadku nosiciela HIV może być chorobą śmiertelną), jest też bardziej narażony na rozwój nowotworów.

Czym jest AIDS?

Niemal każdy przypadek HIV prędzej czy później doprowadza do rozwoju AIDS. Czas ten może wynosić kilkanaście lat, a przypadku wcześnie podjętej terapii antyretrowirusowej – nawet kilkadziesiąt lat. Zgodnie z dzisiejszym stanem badań AIDS jest chorobą nieuleczalną i prowadzi do śmierci.

Pierwsze objawy zakażenia HIV czyli tzw. objawy ostrej choroby retrowirusowej mogą, ale nie muszą wystąpić pomiędzy 3 i 6 tygodniem od zakażenia.

OBJAWY OSTREJ INFЕКCJI RETROWIRUSOWEJ

KOLEJNE OBJAWY AIDS

- Powiększenie węzłów chłonnych w obrębie szyi, pod pachami i w pachwinach.
- Utrata apetytu i/lub kilku kilogramów spadek wagi w ciągu niespełna dwóch miesięcy.
- Osłabienie mięśni nóg, odczuwanie zwłaszcza przy wchodzeniu w górę po schodach.
- Obfite poty przez kilka nocy z rzędu.
- Podwyższona temperatura utrzymująca się dłużej niż tydzień.

KOLEJNE OBJAWY AIDS

- Przewlekła, a przynajmniej długotrwała biegunka.
- Suchy kaszel nie związany z paleniem papierosów, przeziębieniem czy grypą.
- Grzybica jamy ustnej z charakterystycznym białym nalotem lub nadżerkami.
- Obrzmienie śluzówki jamy ustnej, języka i pochwy.
- Wysypka na ciele.
- Mięsak Kaposiego.
- Chłoniak – nowotwór układu limfatycznego.
- Demencja.

PROFILAKTYKA HIV I AIDS

Profilaktyka poekspozycyjna HIV

W sytuacji narażenia na zakażenie HIV, takiej jak gwałt, zakłucie igłą niewiadomego pochodzenia lub inne zdarzenie, należy natychmiast zgłosić się do szpitala zakaźnego prowadzącego terapię antyretrowirusową. Metoda leczenia rozpoczynana jest zaraz po ekspozycji (przedostaniu się wirusa do organizmu), pozwala ona na całkowite usunięcie wirusa HIV z organizmu i uniknięcie zakażenia. Odbywa się w momencie, gdy wirus nie zdążył jeszcze opanować organizmu (maksymalnie do 72 godzin po zakażeniu).

Im szybciej przyjmie się leki antyretrowirusowe (najlepiej w ciągu 2-3 godzin po zdarzeniu), tym większa szansa na uniknięcie zakażenia.

Pamiętaj! Czas od zdarzenia do przyjęcia leków jest bardzo istotny!

SPOSOBY PROFILAKTYKI I OGRANICZENIA SZERZENIA SIĘ ZAKAŻENIA HIV

PRZED ZAKAŻENIEM

edukacja i zmiana zachowań

obrzezanie

badania przesiewowe
wybranych grup
(np. dawców)

sprzęt
jednorazowego
użytku

programy wymiany
igieł

szczepienie (w
badaniach)

W TRAKCIE EKSPOZYCJI

prezerwatywy

profilaktyka zakażeń
wertykalnych

PrEP

PEP

mikrobicydy (w
badaniach)

PO ZAKAŻENIU HIV

edukacja i zmiana zachowań

terapia
antyretrowirusowa

szczepionka
terapeutyczna (w
badaniach)

Profilaktyka HIV i AIDS

- Informowanie potencjalnego partnera seksualnego o własnej chorobie,
- Unikanie przypadkowego seksu,
- Stosowanie prezerwatyw podczas stosunku,
- W przypadku osób zażywających narkotyki unikanie używanych igieł,
- Unikanie kontaktu z zakażoną krwią (np.: zasady bezpieczeństwa podczas udzielania pomocy osobie poszkodowanej),
- Wykonywanie badań kontrolnych w przypadku prowadzenia ryzykownego trybu życia lub wystąpienia ryzykownego zachowania / ryzykownej sytuacji.

Ciekawostki

- W 1988 roku WHO ogłosiło 1 grudnia Światowym Dniem AIDS.
- Symbolem solidarności z osobami zarażonymi wirusem HIV, chorymi na AIDS i ich bliskimi jest czerwona kokardka.
- Osoby zarażone HIV mogą nie mieć objawów nawet przez 10 lat.
- Zarażeni HIV pod odpowiednią opieką lekarską mogą dożyć starości.

Ciekawostki

- Wirusem można zarazić się także poprzez seks oralny. W medycynie odnotowano takie przypadki. Do zarażenia dochodzi gdy nasienie dostaje się do okaleczonej / zranionej jamy ustnej.
- HIV może mieć każdy niezależnie od płci, wieku, narodowości czy orientacji seksualnej. Codziennie w Polsce 2-3 osoby dowiadują się, że są nosicielami. Każdego dnia na świecie umiera z powodu HIV/AIDS od 4 do 5 tysięcy osób.

Ciekawostki

- Są osoby, które są w 100 proc. odporne na HIV. Dzieje się tak gdy po obojgu rodzicach odziedziczą mutację genetyczną, która charakteryzuje się tym, że organizm nie ma białek CCR5. Do tych właśnie białek przyczepia się wirus. Ta mutacja występuje u 10 proc. populacji, więc szansa, że my jesteśmy odporni na HIV (tzn. oboje nasi rodzice ją posiadają) wynosi zaledwie 1%.

Ciekawostki

- Prezerwatywa nie daje 100 proc. ochrony przed zakażeniem. Jej skuteczność szacuje się według różnych źródeł na 90 do 98 proc. Używanie prezerwatyw z lubrykantami znacząco obniża ich skuteczność!

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA HIV / AIDS

(22) 692 82 26

Czynny całodobowo od poniedziałku do soboty
(z wyłączeniem dni świątecznych)

Infolinia 801 888 448

TELEFON ZAUFANIA STOWARZYSZENIA WOŁONTARIUSZY „DA DU”

(91) 45 42 450

Czynny w poniedziałek i czwartek
w godz. 16:00 - 18:00

PUNKTY KONSULTACYJNO - DIAGNOSTYCZNE W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny Granicznej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Szczecinie

Al. Wojska Polskiego 160
(wejście od podwórza)
(91) 486 00 25

Godziny pracy:

Poniedziałek	15:15 - 19:15
Środa	15:15 - 19:15
Piątek	15:15 - 17:15

Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Koszalinie

ul. Zwycięstwa 136
blok B, pokój 7, (I piętro)
(94) 346 05 11

Godziny pracy:
Środa 15:00 - 17:00

ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ HIV / AIDS ORAZ POMOCĄ DLA OSÓB ŻYJĄCYCH Z HIV

Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie

Al. Wojska Polskiego 63
tel. (91) 433 73 02

Krajowe Centrum ds. AIDS w Warszawie

ul. Samsonowska 1
tel. (22) 331 77 77
tel. (22) 331 77 76

Stowarzyszenie ds. Profilaktyki HIV / AIDS i Edukacji Seksualnej „Liść dębu” w Szczecinie

ul. Potulicka 25/13
aids@inet.com.pl

Województwo
Zachodniopomorskie

Sfinansowano
ze środków
Wojewody
Zachodniopomorskiego

Zachodniopomorski Oddział Okręgowy
Polskiego Czerwonego Krzyża
w Szczecinie

Punkt Informacyjny HIV / AIDS w Szczecinie

Al. Wojska Polskiego 63
70-476 Szczecin

Czynny od poniedziałku do piątku
w godz. 09:00 - 15:00

tel. kontaktowy w godz. pracy punktu
91 433 73 02

Punkt dostarcza informacji na temat działających
w województwie i całej Polsce Punktów
Konsultacyjno - Diagnostycznych, a także wydaje materiały dotyczące
zagrożeń, zakażeń, przebiegu choroby, mitów i faktów HIV / AIDS.

Źródła

- Mucha A., *Repetytorium Gimnazjalisty. Biologia*, wyd. GREG, Kraków 2015
- Mikołajczyk M., *Repetytorium Maturzysty. Biologia*, wyd. GREG, Kraków 2014
- <https://www.aids.gov.pl>
- <https://www.wsse.gda.pl>
- <https://www.promocjazdrowia.pl>
- <https://www.wyborcz.pl>
- <https://www.mp.pl>
- <https://www.powiat.hajnowka.pl>

Autorzy

Członkowie Koła Biologicznego w Szkole Podstawowej w
Siemyślu:

- Hałas Jakub
- Hekert Kinga
- Kalicki Patryk
- Maryszczak Kacper
- Mordarska Małgorzata
- Pawłowski Gabriel
- Pawłowski Konrad
- Sawarska Julia

Opiekun Koła Biologicznego:
Aleksandra Szarejko